

1980. évi 5. törvényerejű rendelet

az 1968. évi november hó 8. napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezményt kiegészítő európai Megállapodás kihirdetéséről¹

Hatályos: 2009. 11. 06. –

(A Magyar Népköztársaság² Elnöki Tanácsa megerősítő okiratának letétbe helyezése az Egyesült Nemzetek főtitkáránál 1976. évi március hó 16. napján megtörtént. A MEGÁLLAPODÁS A 4. cikk pontja értelmében 1979. évi június hó 7. napján lépett hatályba.)

1. § A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa az 1971. évi május hó 1. napján Genfben kelt – az 1968. évi november hó 8. napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezményt kiegészítő – európai Megállapodást és függelékét e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § A Megállapodás hivatalos magyar fordítása a következő:

Az 1968. évi november hó 8. napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezményt Kiegészítő Európai Megállapodás

A Szerződő Felek, amelyek egyben az 1968. november 8-án Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezménynek is felei,

attól az óhajtól vezérelve, hogy Európában a közúti közlekedésre vonatkozó szabályok nagyobb egységességét érik el és biztosítsák a magasabb szintű környezetvédelmet,

megállapodtak az alábbiakban:

1. Cikk

1. A Szerződő Felek, amelyek egyben az 1968. november 8-án Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezménynek is Felei, megteszik a megfelelő intézkedéseket, abból a célból, hogy a hatályban lévő közlekedési szabályok és a területükön nyilvántartásba vett közúti járművekre vonatkozó műszaki követelmények, a lényegüket illetően, összhangban legyenek a Megállapodás Függelékének rendelkezéseivel.

2. Feltéve, hogy semmilyen szempontból sem lesznek összeférhetetlenek a Megállapodás függelékének a rendelkezéseivel,

a) az említett szabályok mellőzhetik a rendelkezések közül azokat, amelyek a Szerződő Fél területén elő nem forduló helyzetekre vonatkoznak;

b) az említett szabályok tartalmazhatnak a függelékben nem szereplő rendelkezéseket is.

3. E cikk rendelkezései nem kötelezik a Szerződő Feleket arra, hogy a függelék rendelkezéseiből a közlekedési szabályaik közé felvett rendelkezések bármely megszegésére büntető rendelkezéseket határozzanak meg.

2. Cikk

1. E Megállapodás 1972. december 31-ig áll nyitva aláírásra azoknak az Államoknak a részére, amelyek a Bécsben 1968. november 8-án aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezménynek az aláírói, vagy amelyek csatlakoztak ahhoz és amelyek az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottságának tagjai, vagy amelyeket a Bizottság – megbízási okmánya 8. Cikkének megfelelően – tanácskozási joggal felvett a Bizottságba.

2. Ezt a Megállapodást meg kell erősíteni azt követően, hogy az illető Állam megerősítette a Bécsben 1968. november 8-án aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezményt vagy csatlakozott ahhoz. A megerősítő okmányokat az Egyesült Nemzetek Szervezete főtitkáránál kell letétbe helyezni.

3. A Megállapodás csatlakozásra nyitva áll az e cikk 1. bekezdésében említett bármely Állam részére, amennyiben az Szerződő Fele a Bécsben 1968. november 8-án aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezménynek. A csatlakozási okmányokat a főtitkáránál kell letétbe helyezni.

3. Cikk

1. Bármely állam e Megállapodás aláírásakor vagy megerősítésekor, illetőleg a hozzá való csatlakozáskor, vagy bármely későbbi időpontban, a főtitkárhoz intézett értesítéssel kijelentheti, hogy a Megállapodást alkalmazza azokra a területekre vagy azok egy részére, amelyeknek a nemzetközi kapcsolatairól gondoskodik. A Megállapodás az értesítésben megjelölt területre vagy területekre azt a napot követő harminc nap elteltével válik alkalmazandóvá, amely napon a főtitkár megkapta az értesítést, vagy pedig a Megállapodásnak az értesítést közlő Államban való hatálybalépésének a napján, amennyiben ez a nap későbbi az előbb említetténél.

2. Bármely állam, amely az e cikk 1. bekezdése szerint nyilatkozatot tett, bármely későbbi időpontban a főtitkárhoz intézett értesítéssel kijelentheti, hogy a Megállapodás alkalmazhatósága az értesítésben megjelölt területre megszűnik; és a Megállapodás az említett területre nem alkalmazható azt a napot követő egy év elteltével, amely napon a főtitkár ezt az értesítést megkapta.

4. Cikk

1. A Megállapodás a tizedik megerősítő vagy csatlakozási okmány letétbe helyezésének időpontját követő tizenkét hónap elteltével lép hatályba.

2. Minden olyan állam számára, amely a tizedik megerősítő vagy csatlakozási okmány letétbe helyezését követően erősíti meg a Megállapodást vagy csatlakozik ahhoz, a Megállapodás a megerősítő vagy csatlakozási okmánynak az adott Állam által történt letétbe helyezésének időpontját követő tizenkét hónap elteltével lép hatályba.

3. Amennyiben a hatálybalépésnek az e cikk 1. és 2. bekezdéséből következő időpontja megelőzi a Bécsben 1968. november 8-án aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezmény 47. Cikkének alkalmazásából folyó időpontot, akkor ez az utóbbi időpont lesz az, amelyen a Megállapodás az e cikk 1. bekezdése szerint hatályba lép.

5. Cikk

A Megállapodás hatálybalépésével, a Genfben 1950. szeptember 16-án aláírt, az 1949. évi közúti közlekedésre vonatkozó Egyezményt és a közúti jelzésekre vonatkozó jegyzőkönyvet kiegészítő európai Megállapodásnak a közúti közlekedésre vonatkozó rendelkezéseit és az 1950. szeptember 16-án kelt, a közúti közlekedésre vonatkozó 1949. évi Egyezmény 23. Cikkének a Szerződő Felek egyes útjain forgalomba bocsátott járművek méreteire és tömegére vonatkozó alkalmazása tárgyában kötött európai Megállapodást a Szerződő Felek közötti viszonyban hatályon kívül helyezi és azok helyébe lép.

6. Cikk

1. E megállapodás hatálybalépésétől számított tizenkét hónapos időtartam eltelte után bármely Szerződő Fél javasolhatja a Megállapodás egy vagy több módosítását. A módosító javaslatokat az indokok előterjesztésével a főtitkárhoz kell intézni, aki azt közli az összes Szerződő Féllel. A Szerződő Felek számára fennáll a lehetőség arra, hogy a közléstől számított tizenkét hónapon belül közöljék: (a) elfogadják-e a módosítást, vagy (b) elvetik azt, vagy (c) azt kívánják, hogy konferenciát hívjanak össze annak megvizsgálására. A főtitkár hasonlóképpen közli a javasolt módosítás szövegét a Megállapodás 2. Cikkében említett többi Állammal is.

2. a) Minden módosító javaslat, amelyet a cikk 1. bekezdése rendelkezéseinek megfelelően közölnek, akkor minősül elfogadottnak, ha a fent említett tizenkét hónapos határidőn belül a Szerződő Felek egyharmadánál kevesebben közölték a főtitkárral akár azt, hogy elvetik a módosítást, akár azt, hogy a megvizsgálásra konferencia összehívását kívánják. A főtitkár az összes Szerződő Felet értesíti a javasolt módosítás minden elfogadásáról vagy minden visszautasításáról és a konferencia összehívására vonatkozó minden kérelemről. Amennyiben a meghatározott tizenkét hónapos határidő alatt beérkezett elutasítások és a konferencia összehívására vonatkozó kérelmek teljes száma nem éri el a Szerződő Felek teljes számának az egyharmadát, a főtitkár értesíti az összes Szerződő Felet, hogy a módosítás az e cikk 1. bekezdésében meghatározott tizenkét hónapos határidő lejártát követő hat hónap elteltével hatályba lép az összes Szerződő Félre vonatkozóan, azok kivételével, amelyek a megállapított határidő alatt elvetették a módosítást vagy konferencia összehívását kérték annak megvizsgálására.

b) Minden olyan Szerződő Fél, amely az említett tizenkét hónapos határidő alatt elvetette a módosítási javaslatot vagy konferencia összehívását kérte annak megvizsgálására, az említett határidő elteltét követően bármikor értesítheti a főtitkárt, hogy elfogadja a módosítást, és a főtitkár közli ezt az értesítést az összes többi Szerződő Féllel. Arra a Szerződő Félre, amely közölte a részéről történt elfogadást, a módosítás attól a naptól számított hat hónap elteltével lép hatályba, amikor a főtitkár megkapta az értesítést.

3. Amennyiben a javasolt módosítást az e cikk 2. bekezdésének megfelelően nem fogadták el és ha az e cikk 1. bekezdésében meghatározott tizenkét hónapos határidőn belül a Szerződő Felek teljes számának felénél kevesebben közlik a főtitkárral azt, hogy elvetik a javasolt módosítást, és ha a Szerződő Feleknek legalább egyharmada, de ötnél nem kevesebben arról tájékoztatják a

főtitkárt, hogy elfogadják vagy hogy a konferencia összehívását kívánják annak megvizsgálására, főtitkár konferenciát hív össze a javasolt módosítás vagy minden más olyan javaslat megvizsgálására, amelyről e cikk 4. bekezdése szerint értesítést kap.

4. Amennyiben e cikk 3. bekezdése rendelkezéseinek megfelelően konferenciát hívnak össze, a főtitkár arra az összes Szerződő Felet, valamint a Megállapodás 2. Cikkében említett többi Államot meghívja. Felkéri a konferenciára meghívott összes Államot arra, hogy legkésőbb a megnyitás előtt hat hónappal juttassák el hozzá mindazokat a javaslatokat, amelyeket a javasolt módosításon kívül ugyancsak meg kívánnak vizsgáztatni az említett konferenciával, és ezeket a javaslatokat legalább három hónappal a konferencia megnyitásának időpontja előtt a konferenciára meghívott összes Állammal közli.

5. a) A Megállapodással kapcsolatos bármely módosítás akkor minősül elfogadottnak, ha azt a konferencián képviselt Államok kétharmados többsége elfogadta, feltéve, hogy az említett többség a konferencián képviselt Szerződő Feleknek legalább kétharmadát teszi ki. A főtitkár értesíti a Szerződő Felet a módosítás elfogadásáról és ez az értesítés napjától számított tizenkét hónap elteltével az összes Szerződő Félre hatályba lép, azok kivételével, amelyek e határidő alatt értesítik a főtitkárt arról, hogy elvetik a módosítást.

b) Minden olyan Szerződő Fél, amely az említett tizenkét hónapos határidő alatt elvetette a módosítást, bármikor értesítheti a Főtitkárt, hogy elfogadja azt, és a Főtitkár közli ezt az értesítést az összes többi Szerződő Féllel. Arra a Szerződő Félre, amely közölte a részéről történt elfogadást, a módosítás attól az időponttól számított hat hónap elteltével lép hatályba, amikor a Főtitkár megkapta az értesítést, vagy az említett tizenkét hónapos határidő elteltével, amennyiben ez az időpont későbbi az előbb említetttnél.

6. Amennyiben a módosítási javaslat e cikk 2. bekezdése szerint nem minősül elfogadottnak és ha a konferencia összehívására az e cikk 3. bekezdésében meghatározott feltételek nem teljesültek, a módosítási javaslat elvetettnek minősül.

7. Az e cikk 1–6. bekezdésében meghatározott módosítási eljárástól függetlenül a Megállapodás függeléke módosítható az összes Szerződő Fél illetékes hatóságai között létrejött megállapodással is. Amennyiben az egyik Szerződő Fél hatósága kijelentette, hogy nemzeti jogszabályai szerint a Megállapodást erre a célra történő külön felhatalmazásnak vagy valamely törvényhozó szerv jóváhagyásának kell alávetni, az illető Szerződő Fél hatóságának a függelék módosításához való hozzájárulása csak akkor tekinthető megadottnak, ha az említett hatóság bejelentette a Főtitkárnak, hogy a szükséges felhatalmazásokat vagy jóváhagyásokat megkapta. A hatóságok közötti megállapodás úgy is szólhat, hogy bizonyos átmeneti időszak alatt a függelék régi rendelkezései, az új rendelkezésekkel egyidejűleg egészben vagy részben hatályban maradnak. Az új rendelkezések hatálybalépésének időpontját a Főtitkár állapítja meg.

8. Minden Állam, amikor aláírja vagy megerősíti a Megállapodást vagy csatlakozik ahhoz, közli a főtitkárral annak a hatóságnak a nevét és címét, amely illetékes az e cikk 7. bekezdésében említett megállapodás megkötésére.

7. Cikk

Bármely Szerződő Fél a főtitkárhoz intézett írásbeli értesítéssel felmondhatja a Megállapodást. A felmondás attól az időponttól számított egy év elteltével lép hatályba, amikor a Főtitkár megkapta az értesítést. Minden olyan Szerződő Fél, amely megszűnik a Bécsben 1968. november 8-án aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezmény Szerződő Fele lenni, ugyanakkor megszűnik Szerződő Fele lenni a Megállapodásnak is.

8. Cikk

A Megállapodás hatályát veszti, ha a Szerződő Felek száma bármely megszakítás nélküli tizenkét hónapos időszak alatt ötnél kevesebbre csökken, valamint abban az időpontban, amikor a Bécsben 1968. november 8-án aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezmény hatályát veszti.

9. Cikk

1. Két vagy több Szerződő Fél között keletkező minden olyan vitát, amely a Megállapodás értelmezését vagy alkalmazását érinti és amelyet a vitában álló felek nem tudtak tárgyalások útján vagy más módon rendezni, választott bírósági eljárásnak kell alávetni, amennyiben a vitában álló Szerződő Felek bármelyike ezt kéri és evégből a vitában álló Felek közös megállapodásával választott – egy vagy több – bírónak kell megküldeni. Amennyiben a vitában álló Felek a választott bírósági eljárás lefolytatására vonatkozó kérelemtől számított 3 hónap alatt nem tudtak megegyezni a választott bíró vagy választott bírák kiválasztásában, a Felek bármelyike kérheti az Egyesült Nemzetek Főtitkárát, hogy jelöljön ki egy választott bírót, akihez a jogvitát döntés végett elő kell terjeszteni.

2. Az e cikk 1. bekezdésének megfelelően kijelölt választott bíró, illetőleg bírák döntése kötelező a vitában álló Szerződő Felekre.

10. Cikk

A Megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az bármely Szerződő Félnek megtiltja az Egyesült Nemzetek Alapokmánya rendelkezéseivel összeegyeztethető és a helyzet követelményei által meghatározott olyan intézkedések megtételét, amelyeket külső vagy belső biztonsága szempontjából szükségesnek ítél.

11. Cikk

1. Bármely Állam, a Megállapodás aláírásakor a megerősítő vagy a csatlakozási okmány letétbe helyezésekor kinyilváníthatja, hogy nem tekinti magára kötelezőnek a Megállapodás 9. Cikkét. A többi Szerződő Felet nem kötelezi a 9. Cikk az olyan Szerződő Féllel szemben, amely ilyen nyilatkozatot tett.

2. A Megállapodásra vonatkozó fenntartás, az e cikk 1. bekezdésében említett fenntartás kivételével, azzal a feltétellel tehető meg, hogy az írásban történik és hogy amennyiben azt a megerősítő vagy a csatlakozási okmány letétbe helyezése előtt tették meg, ebben az okmányban megerősítik.

3. Bármely Állam a Megállapodásra vonatkozó megerősítő vagy csatlakozási okmány letétbe helyezésekor írásban értesíti a Főtitkárt arról, hogy azokat a fenntartásokat, amelyeket a Bécsben 1968. november 8-án aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezményre esetleg bejelentett, mennyiben kell alkalmazni a Megállapodásra. Azok a fenntartások, amelyeket nem foglaltak be a Megállapodás megerősítő vagy csatlakozási okmányának letételekor közölt értesítésbe, úgy minősülnek, hogy nem alkalmazandók a Megállapodásra.

4. A Főtitkár az e cikk alkalmazásával tett fenntartásokat és értesítéseket közli a Megállapodás 2. Cikkében említett összes Állammal.

5. Bármely Állam, amely az e cikkben említett nyilatkozatot, fenntartást vagy értesítést tett, bármely időpontban a Főtitkárhoz intézett értesítéssel visszavonhatja azt.

6. Az e cikk 2. bekezdésének megfelelően tett vagy a 3. bekezdésének megfelelően közölt minden fenntartás

a) annak a Szerződő Félnek a számára, amely a fenntartást tette vagy közölte, a fenntartásban meghatározott terjedelemben módosítja a Megállapodásnak a fenntartással érintett rendelkezéseit;

b) ugyanilyen terjedelemben módosítja ezeket a rendelkezéseket a többi Szerződő Felet illetően is, azzal a Szerződő Féllel fennálló kapcsolataiban, amely a fenntartást tette vagy közölte.

12. Cikk

A Megállapodás 6. és 11. Cikkeiben említett nyilatkozatokon, értesítéseken és közléseken kívül a Főtitkár közli a Szerződő Felekkel és a Megállapodás 2. Cikkében említett többi Állammal:

a) a 2. Cikk szerinti aláírásokat, megerősítéseket és csatlakozásokat;

b) a 3. Cikk szerinti értesítéseket és nyilatkozatokat;

c) azokat az időpontokat, amikor a Megállapodás a 4. Cikk szerint hatályba lép;

d) azokat az időpontokat, amikor a Megállapodás módosításai a 6. Cikk 2., 5. és 7. bekezdése szerint hatályba lépnek;

e) a 7. Cikk szerinti felmondásokat;

f) a Megállapodás hatályának a 8. Cikk szerinti megszűnését.

13. Cikk

A Megállapodás eredeti példányát 1972. december 31-e után az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkáránál helyezik letétbe, aki abból hitelesített példányokat küld a Megállapodás 2. Cikkében említett összes Államnak.

Amelyeknek hitelül az erre felhatalmazott alulírottak aláírták a Megállapodást.

Készült Genfben, az ezerkilencszázhetvenegyedik év május hó első napján, egy példányban, angol, francia és orosz nyelven, amely három szöveg egyaránt hiteles.

FÜGGELÉK

1. A Függelék rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából az „Egyezmény” kifejezés a Bécsben 1968. november 8-án aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezményt jelenti.

2. A Függelék csak az Egyezmény megfelelő rendelkezéseit érintő kiegészítéseket és módosításokat tartalmazza.

3. Az Egyezmény 1. Cikkéhez (Meghatározások)

c) pont

A c) pont helyébe a következő rendelkezés lép:

„„Lakott terület” olyan területet jelent, amelyet bejáratainál és kijáratainál kifejezetten ilyenként megjelöltek.”

Az 1. cikk közvetlenül a c) pont után a következő rendelkezéssel egészül ki:

„„Lakó-pihenő övezet” azt a speciálisan tervezett területet jelenti, ahol különleges közlekedési szabályok érvényesek, és amelyet bejáratainál és kijáratainál kifejezetten ilyenként megjelöltek;”

n) pont

„Azok a háromkerekű járművek, amelyeknek saját tömege nem haladja meg a 400 kg-ot motorkerékpárnak minősülnek.”

A cikk a felsorolás végén a következő rendelkezéssel egészül ki:

ab) A gyalogosokkal egy tekintet alá esnek azok a személyek, akik gyermekkocsit, betegszállító vagy rokkantszállító kocsit, vagy bármely más, kisméretű és motor nélküli járművet tolnak vagy húznak, akik kerékpárt vagy segédmotoros kerékpárt tolnak, valamint azok a mozgáskorlátozottak, akik a maguk által mozgatott vagy lépésben haladó rokkantszállító kocsival közlekednek;

ac) „Az 1958. évi Genfi Egyezmény” az 1958. március 20-án Genfben aláírt és 1995. október 16-án módosított „Egyezmény a közúti járművekre, a közúti járművekbe szerelhető alkatrészekre, illetve a közúti járműveknél használatos tartozékokra vonatkozó egységes műszaki előírások elfogadásáról és ezen előírások alapján kibocsátott jóváhagyások kölcsönös elismerésének feltételeiről” című egyezményt jelenti;

ad) „EGB Előírás” az 1958. évi Genfi Egyezményhez csatolt valamely Előírást jelenti;

ae) „1997. évi Bécsi Egyezmény” az 1997. november 13-án Bécsben aláírt „Egyezmény a közúti járművek időszakos vizsgálata egységes feltételeinek elfogadásáról és ezen vizsgálat kölcsönös elismeréséről” című egyezményt jelenti;

af) „EGB Szabály” az 1997. évi Bécsi Egyezményhez csatolt Szabályt jelenti.

4. Az Egyezmény 3. Cikkéhez (A Szerződő Felek kötelezettségei)

A 2. bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„a) A Szerződő Felek megteszik a megfelelő intézkedéseket abból a célból is, hogy területükön a gépjárművekre és a pótkocsikra vonatkozó műszaki feltételeket meghatározó hatályos előírások feleljenek meg az Egyezmény 5. Függelékében foglalt rendelkezéseknek; az említett szabályok tartalmazhatnak az 5. Függelékben elő nem rendelkezőket, feltéve, hogy azok semmiképpen nem ellentétesek az 5. Függelék rendelkezéseinek alapjául szolgáló biztonsági elvekkel. A Szerződő Felek ezen felül megteszik a megfelelő intézkedéseket is abból a célból, hogy a területükön nyilvántartásba vett gépjárművek és pótkocsik megfeleljenek az Egyezmény 39. cikkébe beiktatott 4. bekezdés és a jelen Egyezmény 5. Függeléke rendelkezéseinek olyan esetekben, amikor azok nemzetközi forgalomban vesznek részt.”

A 3. bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. A Szerződő Felek – az Egyezmény 1. Függelékében megállapított kivételekkel – kötelesek területükön engedélyezni azoknak a gépjárműveknek és pótkocsiknak nemzetközi forgalomban való részvételét, amelyek megfelelnek a jelen Egyezmény [III. Fejezetében](#) meghatározott, és a jelen Megállapodással módosított feltételeknek és amelyeknek a vezetői megfelelnek a [IV. Fejezet](#) által meghatározott feltételeknek; kötelesek továbbá elismerni a jelen Megállapodással módosított [III. Fejezet](#) rendelkezéseinek megfelelően kiállított forgalmi engedélyt és – ha alkalmazzák – a nemzetközi időszakos vizsgálati bizonyítványt, mint első látásra nyilvánvaló bizonyítékát annak, hogy a járművek, melyekre ezek a dokumentumok vonatkoznak, megfelelnek az említett [III. Fejezetben](#) meghatározott feltételeknek.”

4. bekezdés

Azok az intézkedések, amelyekre ez a bekezdés utal, nem módosíthatják az Egyezmény 39. Cikkének hatályát, nem szüntethetik meg az abban foglalt rendelkezések kötelező voltát.

5. Az Egyezmény 6. Cikkéhez (A forgalmat irányító hivatalos személyek által adott utasítások.)

3. bekezdés

Ennek a bekezdésnek a rendelkezései, amelyek az Egyezményben ajánlások, kötelezőek.

6. Az Egyezmény 7. Cikkéhez (Általános szabályok)

2. bekezdés

Ennek a bekezdésnek a rendelkezései, amelyek az Egyezményben ajánlások, kötelezőek.

A cikk a felsorolás végén a következő rendelkezéssel egészül ki:

„A nemzeti jogszabályoknak meg kell határozni olyan szabályokat, amelyek a biztonsági övek vagy hasonló szerkezetek gyermekek által való használatára, illetve a gyermekeknek a mellső üléseken való szállítására vonatkoznak.”

7. Az Egyezmény 8. Cikkéhez (Vezetők)

A 2. bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„A nemzeti jogszabályoknak elő kell írniuk azt, hogy a málhás, az igavonó vagy a nyerges állatoknak és – az olyan speciális területek kivételével, amelyek a bejárataiknál esetleg meg van jelölve – az egyedül vagy csordában haladó marhának vagy a csoportban terelt jóságoknak mindig legyen olyan vezetőjük, aki az állatok irányítására képes.”